

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/544/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7615201792
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Slobodník
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7615201792.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Slobodníka a sudcov JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Andreja Šalatu, v právnej veci navrhovateľky I.J. F.J. H. H. X, G. T. D., zast. JUDr. Monikou Marjanovič, advokátkou so sídlom v Košiciach, Urbánkova 1562/6 proti odporcovi POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598 o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a o ochranu spotrebiteľa, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 4C/78/2015-42 z 30.4.2015

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Odporca je povinný nahradiť navrhovateľke na účet JUDr. Marianovič trovy odvolacieho konania 72,92 €, do troch dní.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa (ďalej len súd) určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov uzavretá medzi navrhovateľkou a odporcom dňa 12.7.2013 je neplatná. Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Moniky Marjanovič náhradu trov konania vo výške 416,26 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Odporca je povinný zaplatiť štátu na účet súdu z titulu súdneho poplatku 99,50 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

K samotnému inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy navrhovateľka okrem iného uviedla, že tento nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstve. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale ako už uvádza Súdny dvor (k tomu citovala rozsudky Súdneho dvora EÚ napr. vo veci C 168/05, C 618/2010, C 106/77, C 240/98 až C-244/98), pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu, alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Situácia sa vyhrocuje a dostáva do kolízie s verejným poriadkom, ak dôjde k zrážkam zo mzdy na sumy vyplývajúce z neprijateľných podmienok, alebo v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Navrhovateľka ďalej uviedla, že ani v prípade upustenia od použitia dohody o zrážkach zo mzdy bez presného vyhlásenia veriteľa nemá istotu, že v budúcnosti opätovne nevyzve zamestnávateľa navrhovateľky na vykonávanie zrážok zo mzdy a že autoritatívne nestanoví výšku pohľadávky, vrátane spornej časti pohľadávky.

Navrhovateľka v čase uzavretia zmluvy nedokázala vyhodnotiť zmluvné podmienky a poukázať na tie, ktoré sú neprijateľné. Nedokázala ani rozpoznať nesúlad inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy s právom Európskej únie. Dohoda o zrážkach zo mzdy tak, ako je upravená v Občianskom zákonníku umožňuje postihnúť majetok navrhovateľky v podobe jej mzdy aj na plnenia z nekalých zmluvných podmienok, alebo v rozpore s kogentnými predpismi bez predchádzajúceho posúdenia nezávislým súdom.

Žalovaný účastník žiadal návrh v plnom rozsahu zamietnuť. Poukázal na úpravu inštitútu zrážok zo mzdy v zmysle § 551 Občianskeho zákonníka tvrdiac, že predstavuje legitímny prostriedok slúžiaci veriteľovi na zabezpečenie jeho pohľadávky. Ide o dohodu zmluvných strán uzavretú na základe ich dobrovoľnosti.

Dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá medzi účastníkmi konania bola uzavretá ako prostriedok na zabezpečenie peňažnej pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o úvere a obsahuje súhlas dlžníka na vykonávanie zrážok zo mzdy, ktoré majú byť poukazované súčasne na účet veriteľa. Opakovane poukázal na charakter dohody, dohodu oboch zmluvných strán, ktorá je konsenzom a zmluvou o určitom druhu zabezpečenia úveru, ktorý povinnú stranu motivuje k dodržiavaniu platobnej disciplíny. Poukázal na ustanovenie bodu 5 VPPU, podľa ktorého účastníci zmluvných strán na základe dohody súčasne so zmluvou o úvere uzatvárajú aj dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorej účinnosť je podmienená neuhradením štyroch po sebe idúcich splátok, keď dochádza k splatnosti celého dlhu. Navrhovateľka ako dlžník súhlasila s tým, že zamestnávateľ bude vykonávať zrážky v dohodnutej výške až do výšky aktuálnej pohľadávky.

Účastníci konania uzavreli úverovú zmluvu č. 701600193 dňa 12.07.2013. Na základe zmluvy bol navrhovateľke poskytnutý úver vo výške 350 €. Odplata za úver bola dohodnutá na 106 €, a teda celkovo mala navrhovateľka odporcovi zaplatiť 456 €. Konečná splatnosť úveru bola dohodnutá do 20.09.2013 bez určenia výšky a splatnosti splátok. Zmluva obsahuje údaj o priemernej miere nákladov, pričom podľa obsahu zmluvy RPMN predstavuje 389,08 %. Údaj o ročnej úrokovej miere v zmluve absentuje a je nahradený textom, podľa ktorého celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom sú tvorené súčtom úroku vo výške 39,15 % ročne z poskytnutého úveru, čo predstavuje sumu 77,84 € a administratívny poplatok 83,16 %. Spolu s úverovou zmluvou uzavretou účastníkmi konania dňa 12.07.2013, bola účastníkmi konania uzavretá aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Táto dohoda nie je súčasťou úverovej zmluvy a nenachádza sa na tej istej listine. Úverová zmluva aj dohoda o zrážkach zo mzdy sú typickými formulárovými zmluvami písanými malými písmenami s množstvom nečitateľného textu. Na základe uzavretej dohody o zrážkach zo mzdy a uzavretej zmluvy č. 701600193 podaním zo dňa 17.12.2014 odporca požiadala zamestnávateľa navrhovateľky o vykonávanie zrážok zo mzdy a súčasne oznámil zamestnávateľovi, že ku dňu 08.12.2014 bola uhradená celá istina úveru spolu s poplatkom a ku dňu žiadosti o vykonávanie zrážok zo mzdy navrhovateľka dlhuje odporcovi sumu 862 €, ktorá predstavuje úroky z omeškania.

Na návrh navrhovateľa súd nariadil uznesením sp.zn. 11C/42/2015-14 zo dňa 03.02.2015 predbežné opatrenie, ktorým uložil odporcovi zdržať sa výkonu práva vyplývajúceho z dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov z 12.07.2013 uzavretou medzi navrhovateľkou a odporcom do právoplatného skončenia veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Súčasne uložil zamestnávateľovi navrhovateľky povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy navrhovateľky podľa dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov. Tiež uložil navrhovateľke, aby v lehote do 30 dní od doručenia predbežného opatrenia podala žalobu o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 12.07.2013. Súčasne rozhodol o trovách predbežného opatrenia.

Podľa ustanovení čl. 3 ods. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé, a aj podľa ustanovení čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7.

Podľa ustanovení čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Zmluva o úvere aj dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená dňa 12.07.2013, teda v čase účinnosti zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Súd konštatoval, že ako už bolo uvedené odporca namietať naliehavosť právneho záujmu navrhovateľky s tvrdením, že navrhovateľka nemá naliehavý právny záujem na podanej žalobe. Súd má zato, že v danom prípade naliehavý právny záujem navrhovateľky je preukázaný tým, že žalovaný účastník reálne plnil realizáciu zabezpečovacieho prostriedku, čím dochádza a môže aj v budúcnosti dochádzať bez právneho dôvodu (akéhokoľvek rozhodnutia súdu, alebo inej inštitúcie) k zásahu do majetkovej sféry navrhovateľky, pričom zamestnávateľ navrhovateľky bude musieť rešpektovať uzatvorenú dohodu a vykonávať zrážky zo mzdy navrhovateľky a žalovaný účastník sa môže na úkor navrhovateľky takto bezdôvodne obohacovať. Navrhovateľka iným spôsobom ako žalobou na súde sa zmeny tohto stavu nemôže domôcť. Vychádzajúc z ustanovenia § 80 Občianskeho súdneho poriadku teda súd zhodnotil, že navrhovateľka preukázala naliehavosť právneho záujmu na určovacej žalobe, ktorou má súd určiť, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je.

V deň podpisu zmluvy o úvere navrhovateľka podpísala na zvláštnej listine aj dohodu o zrážkach zo mzdy uzatvorenú v zmysle § 551 Občianskeho zákonníka, podľa ktorej súhlasí, aby jej boli vykonané zrážky zo mzdy, a to minimálne vo výške mesačnej splátky uvedenej v zmluve o úvere. Predmetnou dohodou navrhovateľka súhlasila, že veriteľ je oprávnený túto dohodu predložiť zamestnávateľovi kedykoľvek v priebehu platnosti zmluvy o úvere. Z dokazovania mal súd preukázané, že zmluva o úvere je tzv. štandardná, alebo formulárová zmluva a ide o zmluvu spotrebiteľskú v zmysle ustanovení § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka a súčasne zmluvu uzavretú podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pričom z obsahu tejto zmluvy bol preukázaný nesprávny údaj o RPMN, zmluva neobsahuje priemernú RPMN podľa § 9 ods. 2 písm. y), v zmluve nie je uvedená úroková sadzba spotrebiteľského úveru v zmysle § 9 ods. 2 písm. i) a tiež neobsahuje jasnú a určitú špecifikáciu, aká suma z výšky splátok pripadá na istinu, úroky a iné poplatky v zmysle § 9 ods. 2 písm. k). Je potrebné zdôrazniť, že súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl, rozhodujúce teda je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa. Súd v danom prípade poukazuje na závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR zo dňa 21. 1. 2011 pod č. 8636/2010-110.98,113,179 ktorým v bode 9 Komisia dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 Občianskeho zákonníka je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ustanovením § 53 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy. Podpisom zmluvy sa navrhovateľka dobrovoľne podrobila vykonávaným zrážkam bez možnosti zabránenia ich vykonávania za predpokladu, že tieto sú uplatňované veriteľom z neprijateľných zmluvných klauzúl, resp. z neplatnej časti právneho úkonu pre rozpor so zákonom alebo dobrými mravmi. V tomto konaní mal súd preukázané, že navrhovateľka preukázateľne uhradila na základe uzavretej dohody o zrážkach zo mzdy 742 €.

O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovení § 142 ods. 1 O.s.p. v nadväznosti na ustanovenie § 149 O.s.p. a ich náhradu priznal navrhovateľovi, ktorá mal v konaní plný úspech. Trovy konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia navrhovateľa, pričom navrhovateľovi na účet jeho právnej zástupkyne v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platom znení priznal náhradu trov právneho zastúpenia za tri úkony a to príprava a prevzatie zastúpenia, podanie žalobného návrhu, písomné podanie na súd dňa 30.03.2015, účasť na pojednávaní dňa 30.04.2015 podľa § 13 ods. 1 písm. a) a d) vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. ako 1/3 výpočtového základu (§ 11 ods. 1) po 64,53 € = 258,12 €, k čomu treba pripočítať režijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky 4 x 8,39 € t.j. 33,56 €. Celková odmena úkonov právnej pomoci v konaní 4C/32/2015 je vyčíslená na 291,68 €. Právna zástupkyňa navrhovateľky si uplatnila aj náhradu trov konania spojených s návrhom na nariadenie predbežného opatrenia v konaní sp.zn. 11C/41/2015. Súd túto náhradu trov konania nepriznal, nakoľko o týchto trovách bolo právoplatne rozhodnuté uznesením o nariadení predbežného opatrenia 11C/41/2015-14 zo dňa 3.2.2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť 26.2.2015. Súd priznal navrhovateľovi na účet právnej zástupkyne navrhovateľky aj náhradu cestovných výdavkov podľa zákona č. 283/2002 Z.z. na pojednávaní dňa 30.04.2015 na ceste Košice - Spišská Nová Ves a späť 2 x 97 km t.j. 194 km, úhrne 416,26 €.

V podanom odvolaní (aj keď odporca absolútne nereaguje na predvolania súdu prvého stupňa a samozrejme nezúčastnil sa nariadeného pojednávania) žiadal zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť na ďalšie konanie, pričom vytýkal nesprávne rozhodnutia aj vo výroku o trovách konania a vo vrátení súdneho poplatku navrhovateľke.

O. i. namietal, že dohoda predstavuje samostatný dokument a je v súlade so zákonom o ochrane spotrebiteľa, v ktorej zákonodarca pripustil možnosť zabezpečenia uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy. Navyiac, zákonodarca určuje výslovne, kde použitie určitého právneho inštitútu v spotrebiteľských vzťahoch nepripustí. Podľa § 53 ods. 7 Občianskeho zákonníka zabezpečenie splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy prostredníctvom zabezpečovacieho prevodu práva k nehnuteľnosti je pri spotrebiteľskej zmluve neprípustné. Ak teda zákonodarca vtom istom zákone zakáže použitie jedného zabezpečovacieho prostriedku v spotrebiteľských vzťahoch a o ostatných mlčí, použitím výkladu a contrario je zrejmé, že ostatné zabezpečovacie prostriedky sú v spotrebiteľských vzťahoch právne povolené (vrátane dohody o zrážkach zo mzdy).

Aj príslušné ustanovenia smernice 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení / smernice Rady 87/102/EHS, ktoré boli transponované do príslušných predpisov slovenského právneho

poriadku (najmä zákon o spotrebiteľských úveroch), výslovne pripúšťajú zabezpečenie spotrebiteľských úverov.

Žalovaný je zároveň toho názoru, že žalobca na určenie neplatnosti zmluvy nemá naliehavý právny záujem. V ustanovení § 80 písm. c) OSP sa uvádza, že „ návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodla najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.“ V zmysle uvedeného ustanovenia žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať, že na určenie právneho vzťahu alebo práva v čase rozhodovania súdu j má naliehavý právny záujem.

Podľa názoru žalovaného žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy.

S poukazom na vyššie uvedené sa žalovaný nestotožňuje ani s rozhodnutím súdu o náhrade trov konania. Ak by súd vec správne posúdil, návrh žalobcu by zamietol a žalovaného by nezaviazal na úhradu trov konania. Rovnako sa žalovaný nestotožňuje ani s tretím výrokom, a to o úhrade súdneho poplatku 99,50 €, nakoľko osobu žalobcu nepovažuje za spotrebiteľa, a teda ustanovenia o oslobodení od súdneho poplatku v danom prípade nie je možné aplikovať.

Vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľka žiadala potvrdiť rozsudok ako vecne správny, lebo súd správne zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil, žiadala potvrdiť rozsudok podľa § 219 O.s.p. a uplatnila si trovy odvolacieho konania 72,92 € bez DPH (za vyjadrenie 64,53 € + 1x režijný paušál 8,39 €) na účet právnej zástupkyne. Uviedla, že aj § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 s ods. 5 citovaného znenia v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy preferuje právo spotrebiteľa na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách s cieľom ochrany spotrebiteľa a súd potom musí odstrániť protiprávny stav. O. i. spotrebiteľ má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Zákon ukladá podľa § 3 zák. č. 250/2007 Z.z. oprávnenie spotrebiteľa domáhať sa určovacou žalobou neprijateľnosti zmluvných podmienok bez potreby preukazovania naliehavého právneho záujmu na takomto určení.

Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť.

Dlžník teda spotrebiteľ tieto zrážky nedokáže priamo voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť a to napriek neexistencii súdneho rozhodnutia, ktoré by judikovalo sporný právny vzťah. Moc nad majetkom žalobkyne je koncentrovaná v rukách veriteľa, ktorý na stanovenie výšky pohľadávky a jej príslušenstva na účely mimosúdneho postihnutia jej majetku nepotrebuje súdne rozhodnutie. Uzavretá zmluva poskytuje žalovanému ako veriteľovi priamo právny priestor na postihnutie jej majetku a to vrátane plnení z neprijateľných zmluvných podmienok, prípadne plnenie v rozpore s kolíznymi ustanoveniami zákona.

Odvolací súd postupom podľa § 214 ods.2 O.s.p., preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods.1, 3 O.s.p. a rozsudok potvrdil podľa § 219 ods.1, 2 O.s.p. a to i napriek skutočnostiam uvedeným v odvolaniach súd vec správne právne posúdil, zákonne rozhodol a jeho dôvody sú presvedčivé (vyhlásil rozsudok verejne spôsobom podľa § 156 ods.3 O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu prvého stupňa, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania). Ak je rozhodnutie súdu prvého stupňa tak po skutkovej, ako aj právnej stránke nesprávne, pričom použitie správneho ust. neznamena iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu, v takom prípade je odvolací súd nútený konštatovať, že súd prvého stupňa nepoužil správny právny predpis a ak súčasne nezistil riadne skutkový stav, musí také rozhodnutie iba zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie bez toho aby posudzoval opodstatnenosť ostatných (uplatnených) odvolacích dôvodov.

So zreteľom na skutočnosti uvedené v odvolaní musel byť urobený záver, že odôvodnenie rozsudku zodpovedá kritériám vyplývajúcim z § 157 ods.2 O. s. p. a zásadám súdnej praxe, preto je rozsudok preskúmateľný.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len ÚS SR) opakovane judikoval, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces (konanie) podľa C1.46 ods.1 Ústavy SR (uverejnenej pod č.460/92 Zb., v znení neskorších ústavných zákonov; ďalej len Ústava), Čl.36 ods.1 Listiny základných práv a slobôd (úst.zák.č.23/91 Zb.; ďalej len Listina) a Čl.6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejneného oznámením č.209/92 Zb. a č. 102/99 Z. z.; ďalej len Dohovor) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

Z ust. § 153 ods.1 O.s.p. vyplýva, že súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

Zákonná úprava obsiahnutá v ust. § 120 O.s.p. rešpektuje zásadné rozdiely medzi sporovým a nesporovým konaním. Zároveň akceptuje tú skutočnosť, že vzhľadom k povahe oboch týchto konaní dokazovanie v sporovom konaní je založené na iných základoch, ako dokazovanie v konaní nesporovom. Sporové konanie je ovládané prejednávacou zásadou, ktorá je tradične historicky chápaná tak, že tvrdiť skutočnosti a navrhovať na ich preukázanie dôkazy je vecou účastníkov konania. To znamená, že iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov zaťažuje zásadne účastníkov a ukladá im povinnosť označiť dôkazy k preukázaniu ich tvrdení. Účastník má preto povinnosť tvrdenia (§ 79 ods.1 O.s.p.) a povinnosť dôkaznú. Táto skutočnosť ale neznamená, že zákonná úprava sa zrieka zásady materiálnej pravdy. Táto zásada, ako protipól zásady formálnej pravdy, je naďalej súčasťou nášho civilného procesu a je vyjadrená v ust. § 153 ods. 1 O.s.p.

Zákon v ust. § 120 ods. 1 veta tretia O.s.p. vychádza z toho, že súd nie je pri vykonávaní dôkazov odkázaný len na formálny návrh účastníka na vykonanie dôkazu, ale pripúšťa možnosť vykonať aj iné, účastníkmi konania nenavrhované dôkazy. Ich vykonanie však podmieňuje ich výnimočnosťou, ako aj ich nevyhnutnosťou pre rozhodnutie vo veci. Ide teda o také dôkazy, ktoré vyplynú z doterajšieho priebehu konania bez toho, aby zákon ukladal súdu povinnosť takéto dôkazy vyhľadávať. Pritom právo súdu vykonať aj účastníkmi konania neoznačené a nenavrhnuté dôkazy zostáva len v polohe možnosti a nie povinnosti. Je preto na súde, aby v každom konkrétnom prípade posúdil, či výnimočne vykoná aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Z uvedeného teda vyplýva, že ak dôkaz potrebný a nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci vyjde v priebehu konania najavo (súd má o ňom vedomosť), bez ohľadu na návrhy účastníkov konania môže a zároveň aj musí súd výnimočne takýto dôkaz vykonať. Súd po takýchto dôkazoch nepátra, pretože je vecou účastníkov konania, aby ich vykonanie navrhli a aby sa starali o svoje práva.

Nepochybne z obsahu spisu vyplýva, že by odporca neponúkal iný dôkaz, ktorým by potvrdila tvrdenia prednesy v tomto konaní. S poukazom na § 120 ods.1, 4 O.s.p. je treba uviesť podľa odvolacieho súdu, že súd prvého stupňa nie je povinný po dôkazoch pátrať, ktoré by mal navrhnúť účastníka konania, lebo je vecou účastníka konania, aby ich vykonanie navrhli a aby sa starali o svoje práva. Ak však dôkaz potrebný a nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci vyjde v priebehu konania najavo a súd má o ňom vedomosť, bez ohľadu na návrh súd vykoná dôkaz (pozri aj závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR z 21.1.2011 č. 8636/2010-110.98, bod 9 Komisie).

Vzhľadom na absenciu odporcu na nariadenom pojednávaní, ignoráciu odporcu pri vykonávaní dôkazov na súde prvého stupňa, odvolací súd poukazuje na § 3 zák. č. 50/2007 Z.z. (oprávnenie spotrebiteľa žiadať určovacou žalobou neprijateľnosť zmluvných podmienok bez naliehavého právneho záujmu) odvolací súd potvrdil rozsudok podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p., stotožňuje sa s dôvodmi a o trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. a za jeden úkon priznal podľa § 1, § 10 vyhl. č. 655/2004 Z.z. trovy odvolacieho konania navrhovateľke.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods.9 tretia veta zák.č.757/04 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.